

דיאמונד ואוליבייה: גלימות המלודרמה

חביב, אבל לא הרבה יותר מזה. ואילו לורנס אוליבייה בדמות האב — חזן המזדעזע וקורע קריעה בגדיו למראה הבן שיצא לתרבות רעה — עוטה על עצמו את כל גלימות המלודרמה האידישית עד לאחרונה שבהן. ואין זה פלא שמשחקו נראה בוטה מאוד בתוך חבורה של שחקנים המשחקים את עצמם.

השאלה המעניינת אינה טמונה בסרט עצמו אלא מחוצה לו: האם כך רואה עצמה הקהילה היהודית בגולה (והרי הסרט כולו נעשה בידי יהודים)?

גשר על הדמועות

זמר הג'אז (צפון, תל-אביב, ארצות-הברית) — העלילה דומה להפליא למחזמר של תיאטרון אידיש: סיפור מזיל דמועות על בנו של חזן, הזונה את היעוד המישפחתי והולך להיות זמר פופ. הגירסה המקורית נכתבה לבמה אך נועדה לקהל שנהג ליהנות ממחזות מוסיקליים באידיש בשנות העשרים. השחקן הראשי, ג'ורג' גובל, אף זכה לפירסום ב„בורשט סיקוויט“, אותה ג'ורג' של בתינופש ומלונות יהודיים בהרי הקאטסקיילס, בהם צמחו רבים מן הכישרונות היהודיים של הבמה והבד באמריקה.

אם הסרט הראשון המבוסס על סיפור זה זכה לתהילה עולם, לא היה זה בשום פנים ואופן בגלל איכותו הקולנועית אלא רק משום שהשחקן הראשי בו, אל גולסון (עוד בוגר של ה„בורשט סיקוויט“), שר, דיבר והשתולל מול המצלמה בקול מלא, בורשט סיקוויט, קודם לכן. בגרסה הנוכחית אין שום חידוש טכני מהפכני מן הסוג הזה. העובדה שהסיפור הועבר להווה, כימעט ללא שינוי, אינה משרתת אותו לטוב. כי היום, יותר מכפי שהיה לפני 60 שנה, קשה להשלים עם ההתבדלות המוחלטת של קהילה יהודית, שלפחות לפי המראה החיצוני אינה נראית חרדית קיצונית במיוחד. נידמה כאילו יש פער גדול בין אלה שיהנו מן הפיוזמונים של ניל דיאמונד, שנועדו בעיקר לבני הדור הצעיר, לאלה שיחיו מוכנים לקבל את העלילה כפי שהיא, שהם בני דור מבוגר יותר. דיאמונד עצמו, בתפקידו הקולנועי הראשון, עושה רושם

מדבר כלל על מערכת היחסים הפוליטיים באיזור. מדובר בו על חברה שהחיים במצור ובמילחמה מתמדת מתחילים לתת בה אותותיהם. אותות של עייפות, שבירה ויאוש. זהו מבט על אחד האספקטים האיריים מים ביותר בחבלי-לידה של אומה. אולי אין זה מושלם, אולי יש פה ושם גלישה שקופה מדי לסארקוזם. אבל זהו ללא ספק אחד ההישגים הנכבדים של הסרט הישראלי. הוכחה נוספת לכך, ששיתוף פעולה בין סופר שיש לו מה לומר ושיועד להשרי תמש בשפת המילים, כמו יורם קניוק, לבין איש קולנוע שמוכן לאמץ לעצמו במלא מובן המילה את הרעיונות של התסריטאי ולהעביר אותם דרך החוויה הצברית הפרטית שלו, כמו יקי יושע, יכול להניב סרטים בעלירי מה.

הרף החששות מפני פגיעה אפסרית בהורים שכולים, תפקיים הצגת הבכורה של העיט בחסות יד לבנים וראש עיריית תל-אביב, שלמה להט, שאינו בדיוק אידיש לענייני צבא ומלחמה.

בינתיים התקבל הסרט למיסגרת היוקררתית מאוד של „שבועים של הבמאים“ בפסטיבל קאן. זוהי מיסגרת שנועדה בראש ובראשונה להציג סרטים פרוגרסיביים בתוכנם ובצורתם. ולא דווקא נוצצים ווהורים. אלה, האחרונים, נשלחים בדרך כלל לתחרות הרישמית.

אנשים

קורמן חושב חוזר

מרכו הסרט הישראלי הפגין תבונה פעמיים בעבר אחד. כשחולקו פרסי-עידוד לסרטים וליוצרים המצטיינים של השנה

נה, מזה יותר משלוש שנים. הוא מבלה בישראל. לראשונה היה זה עם סמואל פולר, ב-1978. החטיבה הגדולה האדומה, סרט על פי זכרונותיו האישיים של פולר ממלחמת-העולם השנייה. פולר תיכנן להסריט בתוניס וביוגוסלביה ושוכנע על-ידי קורמן שאפשר להחליף גופים אלה

(הזוכים הגדולים: מיכל בת-אדם ודני וולמן) לא ניתן ירס לתסריט המצטיין — פשוט משום שלא נמצא כזה. כל הכבוד. המעשה החכם השני באותו ערב, לפני שבוע, היה הבעת הערכה (בצורת תעודת-הוקרה מגולפת) למפיק האמריקאי ג'ון קורמן. על תרומתו לשיתוף פעולה בין ישראל לתעשייה הבינלאומית. ואחרי שנה

השחקנית בעלת הקרחת

החפץ שייזכר יותר מכל פרט אחר מהפקת ופאר „מסע בין כוכבים“ אינו תפאורה, לא ספינת-חלל ולא אפקט מיוחד ויוצא-דופן, אלא קרחת. הקרחת שייכת בלעדית לנערה הודית יפהפיה בשם פרסיס קאמבאטה. בעבר היתה דוגמנית-צמרת במולדתה, הופיעה בכמה סרטים, לאו דווקא בתפקידים ראשיים. אבל בשלב מסויים בחייה הצעירים (כיום היא בת 24) החליטה שהודו קטנה עליה ושהיא זקוקה לאופקים רחבים יותר. היא הגיעה תחילה לניו-יורק ואחר כך ללוס-אנג'לס, כדי להופיע בסרט טלוויזיה בשם „האיש עם הכוח“, כאשר שמעה ש„מסע בין כוכבים“ מחפש דמות אכזונית, אותה מסוכנונים המפיקים להוסיף לצוות המקורי המוכר מן הטלוויזיה, כדי שיהיה בסרט גם „מופיק רומנטי“, החליטה להציע את עצמה.

בראיון הראשון ובמיבחני הבד הניחו על ראשה קרחת מלאכותית מגומי, אולם כאשר התבשרה שהתפקיד הוא שלה, החליטה שלמען האמינות היא חייבת לגלח את הראש עד השערה האחרונה. לנערה שרעמת שערותיה הארוכות היוותה עטרת של זוהר, היה זה קורבן גדול. וכאשר בא האחראי לתיספורות לגוז את מחלפותיה, העדיפה לעצום עיניים עד אשר הגיע „הניתוח“ לקיצו. משפתחה אותם מחדש, נשמה לרווחה. מסתבר שהיא ניחנה בגולגולת אידיאלית לקרחת; קרחת כזו שטרם ראו בקולנוע. מהיום והלאה יתארח ראשה המגולח בכל מיני מקומות אחרים, כמו עיתוני-אופנה, עטיפות בשמים וסבוני אופנה. כי זאת לדעת — ללא כל קשר עם גורל הסרט, פרסיס קאמבאטה הצליחה במיבצע הקרחת.

מאפר ג'ון דיקסטרא ומוכנת פרסיס קאמבאטה גולגולת אידיאלית

תגלית פיבי קייטס ב„ג'י-ערן“ עכו במקום דמשק

ביעילות ובחיסכון בחופי ישראל ובנוסיה. לא עברו חודשים רבים וקורמן הביא לכאן את אנשי אר-בי-טי, להסרית מרי וג'וזף, סיפור אהבה מסביב ללידת הנוצרי רי, בבימוי אריק טיל, שימש כתוכנית יוקרה לחג המולד וזכה לשבחים. קורמן לא התקשה למצוא גבעות מתאימות. מעי רות פטסוגניט בבית-גוברני וכפר אידיאלי לי ששימש כנצרת העתיקה: נעלין, שבי גדה המערבית, אותו כפר שימש אותו ככפר סיציליאני בגדולה האדומה בימים אלה שוב רוכב קורמן על הגבי עות — הפעם בהביאו לישראל את ג'ון עדן, סרט קנדי שיופץ על-ידי אבקר אמבטי בקיץ הקרוב. הפעם אין הסיפור נוגע במקורו לישראל, אלא מספר על הרפתקאותיה של שיירה שיצאה מדמשק לבאגדד בסוף המאה התשע-עשרה. עם המפיק רוברט לנטוס והבמאי סטוארט גילארד (תגלית של קורמן שהשתתף כי שחקן לצד סילבסטר סטאלונה ב-1978).

ארוכה של בצורת מעיקה בהפקת-חזן לא היה צעד נבון מזה. קורמן כבר אינו אורה לאנשי הקולנוע בישראל. יש האומרים שלמעשה צריך היה למנותו כבר מזמן לנציג רשמי של ישראל בהוליווד (יהודית סלומון היתה בתפקיד זה עד לפני זמן קצר). או לפחות למליץ-יושר במינוי רשמי. ואין צורך לפרט עד כמה זקוקה ישראל למליצי-יושר שר במצבה הנוכחי. מי שחשב שמספיק לגשת לקולנוען יהודי וללחוש לו באוזן כמה תפילות, כדי שזה ייענה ויבוא לירור שלי, חייב להתבונן במיספר יוצרי ה-קולנוע היהודים (רוב התעשייה האמריקאית היא יהודית) ובמיספר הדל של אותם הבאים לעשות סרטיהם בישראל. דווקא קורמן, שאינו יהודי כלל (הוא אחיו של הבמאי רוג'ר קורמן ונשוי לבתו של ויליאם מוריס, בעל הסוכנות הגדולה לאמ-נים בארצות-הברית), הגיע לישראל להפי-תמו השלישית כאן. את רוב חודשי הש-